

PROJECTPLAN

Opstellen

Visie Vrijetijdseconomie 2035

Documentinformatie

Betrokken portefeuillehouder:	<i>Wethouder K. Rouwette</i>
Ambtelijk opdrachtgever:	<i>Afdelingshoofd FEO B. van Eijsden</i>
Auteurs:	<i>M. Embregts, J. Bardoel, E. Polstra</i>

Datum:	13-7-2022 - vastgesteld door College B&W d.d. 19-7-2022
Documentversie:	1.0

Samenvatting

Dit projectplan beschrijft het plan van aanpak voor het opstellen van een nieuwe Visie Vrijetijdseconomie 2035 voor de gemeente Valkenburg aan de Geul (afgekort: Visie VTE).

Waarom?

Vrijetijdseconomie¹ is de kurk waarop de economie van Valkenburg aan de Geul drijft. Het heeft de gemeente (maar ook de hele regio Zuid-Limburg) veel gebracht: denk bijvoorbeeld aan de brede welvaart, werkgelegenheid, het ruime voorzieningenniveau en dus de algehele leefbaarheid. Binnen de provincie Limburg wordt Valkenburg aan de Geul zelfs gezien als toeristische hoofdstad van Zuid-Limburg.

Tegelijkertijd staat het vrijetijdsproduct als geheel in Valkenburg aan de Geul onder druk: hoewel veel ondernemers flink aan de weg timmeren, blijft een deel nog achter. Dit zien we goed terug in de hotelsector waar een belangrijk deel onvoldoende vitaal is. Verschillende attracties zijn verouderd en voldoen niet meer aan de eisen van de huidige consument. Op ons landschap, de rust en de ruimte wordt een toenemend beroep gedaan (stikstof, energiestrategie, woningnood) en de routestructuren daarin zijn teveel met elkaar vervlochten waardoor verkeersdrukke ervaren wordt. Daarnaast heeft Valkenburg aan de Geul nog veel onderbelichte parels. Een rijke historie en cultuur waar onvoldoende mee gedaan wordt. De Geul en de mergel die slechts op enkele plekken echt beleefbaar zijn.

De sector is ook kwetsbaar. Dat hebben Covid-19 en de watersnood in de zomer van 2021 ons pijnlijk duidelijk gemaakt. En dat maakt onze gemeente óók kwetsbaar. Immers: wordt de vrijetijdseconomie geraakt, dan wordt de hele gemeente geraakt. We staan daarom nú voor een kruispunt voor wat betreft de Valkenburgse vrijetijdseconomie. We moeten keuzes maken. Welke richting gaan we *met zijn allen* op? Daarvoor is een gezamenlijke stip op de horizon nodig. Een toekomstbeeld dat ons allen (gemeente, sector, bewoners, onderwijs, organisaties en de regio) laat zien waar we *samen* naar toe willen op gebied van vrijetijdseconomie.

¹ Vrijetijdseconomie staat voor het geheel van dag- en verblijfgasten. Het omvat dus zowel recreatie als toerisme, van zowel de lokale, als de regionale en als de (inter)nationale gast.

Hoe?

Samen met o.a. brancheorganisaties (o.a. KHN), partners, experts (o.a. ZKA-adviseurs, Buas opleiding), ondernemers (o.a. via BIZ), inwoners, beleidsmedewerkers van diverse disciplines en samenwerkingspartners (o.a. Visit Zuid-Limburg) gaan we aan de slag met het vormgeven van een gedragen visie:

- **Stap 1: een vliegende start (vanaf zomer 2022)**
 - Wat: Opstellen projectplan, vormgeven kernteam, afstemming in- en extern
 - Resultaat: Vastgesteld projectplan voor het opstellen van de Visie VTE
- **Stap 2: verkenning lokale dynamiek**
 - Wat: Diverse onderzoeken, gesprekken en sessies om opgaven, kansen, bedreigingen, sterktes, zwaktes én lokale dynamiek in kaart te brengen. Vormgeven en samenbrengen kopgroep
 - Resultaat: SWOT-analyse
- **Stap 3: in gesprek en scenariovorming**
 - Wat: met kernteam, kopgroep, experts, kernen (bewoners en ondernemers), belangenorganisaties in gesprek over opgaven en voorkeuren voor gewenst toekomstbeeld
 - Resultaat: verdieping van overeenkomsten, verschillen, gedeelde ambities, knelpunten, mogelijke acties en maatregelen.
- **Stap 4: visievorming**
 - Wat: verdiepende sessies, bijeenkomsten met belanghebbenden (zie stap 3) en vervolgens vormgeven Visie VTE 2035.
 - Resultaat: definitieve Visie VTE 2035
- **Stap 5: besluitvorming (naar verwachting zomer 2023)**
 - Wat: besluitvormingstraject gemeente Valkenburg aan de Geul
 - Resultaat: vastgestelde Visie VTE 2035

Na vaststelling krijgt de visie een doorwerking in bijv. een uitvoeringsplan of -programma en beleidskaders. De Visie VTE gaat als bouwsteen onderdeel uitmaken van de Gemeentelijke Omgevingsvisie.

Wat hebben we nodig (capaciteit en budget)?

Er is interne capaciteit nodig voor:

- Projectleiding (beleidsmedewerkers Toerisme en Economie)
- Inhoudelijk advies (diverse beleidsmedewerkers)
- Communicatie- en participatie
- Incidenteel: juridisch, financieel advies

Daarnaast zijn aanvullende middelen nodig voor:

- Extern advies en ondersteuning bij communicatie- en participatieaanpak (en evt. vormgeving visie)
- Extern inhoudelijk advies
- Inhuur ter vervanging interne capaciteit
- Vormgeving, Drukwerk, reprocosten, e.d.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	5
1.1 Aanleiding - waarom een visie VTE?	5
2. PROJECTDOELSTELLING & - RESULTAAT	7
2.1 Projectproduct en -resultaat: een gedragen visie	7
2.2 Waar gaat de Visie VTE o.a. bij helpen?	7
3. PROJECTAANPAK	8
3.1 Leidende principes	8
3.2 Stap 1: Een vliegende start!	9
3.3 Stap 2: Verkenning lokale dynamiek	9
3.4 Stap 3: In gesprek en scenariovorming	11
3.5 Stap 4: Visievorming	11
3.6 Stap 5: Besluitvorming	12
4. PROJECTORGANISATIE	13
4.1 Organogram en rollen	13
4.2 Vergaderstructuur en rapportage	14
4.3 Besluitvorming	14
4.4 Monitoring en evaluatie	14
5. CAPACITEIT	15
6. COMMUNICATIE & PARTICIPATIE	16
6.1 Communicatie	16
6.2 Participatie	16
7. FINANCIËN	18
8. PLANNING	19
9. RISICO'S	20
BIJLAGE 1	21
BIJLAGE 2	22

1. INLEIDING

Dit projectplan beschrijft het plan van aanpak voor het opstellen van een nieuwe Visie Vrijetijdseconomie 2035 voor de gemeente Valkenburg aan de Geul (afgekort: Visie VTE).

1.1 Aanleiding - waarom een visie VTE?

Valkenburg aan de Geul staat op een kruispunt in haar toeristische ontwikkeling

De vrijetijdseconomie² in Nederland is ontstaan in Valkenburg aan de Geul en heeft de gemeente (maar ook de regio Zuid-Limburg) veel gebracht. Denk bijvoorbeeld aan de brede welvaart, werkgelegenheid, het ruime voorzieningenniveau en dus de algehele leefbaarheid. Het heeft een belangrijke invloed op het leven in Valkenburg aan de Geul, als plek om prettig en fijn te wonen, werken en verblijven.

Ook vandaag de dag leunt Valkenburg aan de Geul voor een belangrijk deel op de vrijetijdseconomie. Met ruim 1,1 miljoen overnachtingen en ongeveer 2,5 miljoen daggasten per jaar³, kan Valkenburg aan de Geul gezien worden als massa-toeristische bestemming. Dit is ook terug te zien in het werk-gelegenheidspercentage binnen de sector vrijetijdseconomie dat in Valkenburg aan de Geul ligt op ruim 36%⁴. Binnen de provincie Limburg wordt Valkenburg aan de Geul zelfs gezien als toeristische hoofdstad van Zuid-Limburg.

De vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul heeft ook een belangrijk effect op de vrijetijdssector van Zuid-Limburg breed: daar waar in het Heuvelland veel toeristen en bezoekers komen genieten van de natuur en overnachten, bezoeken ze Parkstad en Maastricht met name vanwege (dag)recreatie en zakelijke bijeenkomsten. De deelregio's in Zuid-Limburg hebben elkaar nodig om te floreren op het gebied van toerisme en vrijetijdseconomie. Is één van de deelregio's onder de maat? Dan heeft dit effect op de hele regio.

Tegelijkertijd staat het vrijetijdsproduct in Valkenburg aan de Geul als geheel onder druk: hoewel veel ondernemers flink aan de weg timmeren, blijft een deel nog achter. Veel hotels blijven zorgelijk achter in kwaliteit. Verschillende attracties zijn verouderd (en enkele zelfs permanent gesloten) en voldoen niet meer aan de eisen van de huidige consument. Op ons landschap, de rust en de ruimte wordt een toenemend beroep gedaan (stikstof, energiestrategie, woningnood) en de routestructuren daarin zijn teveel met elkaar vervlochten waardoor verkeersdrukke ervaren wordt. Daarnaast heeft Valkenburg aan de Geul nog veel onderbelichte parels. Een rijke historie en cultuur waar onvoldoende mee gedaan wordt. De Geul en de mergel die slechts op enkele plekken echt beleefbaar zijn.

De vrijetijdsector is ook kwetsbaar: COVID-19 en de watersnood in de zomer van 2021 laten zien hoe kwetsbaar de economische structuur van Valkenburg aan de Geul daardoor is. Veel ondernemers gaan nog een lange periode van herstel tegemoet. Zonder een duidelijke stip op de horizon (gedragen visie), is het risico dat Valkenburg aan de Geul verwordt tot een bestemming van "vergane glorie" of dat het toerisme juist ongecontroleerd groeit en daarmee meer overlast meebrengt. Dat heeft niet alleen economisch effect op Valkenburg aan de Geul, maar ook effect op de leefbaarheid in onze kernen.

Concluderend laat dit zien dat we een belangrijke verantwoordelijkheid hebben om goed te zorgen voor de vrijetijdssector: het is van belang dat vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul weliswaar een krachtige economische impuls kan blijven geven, echter zodanig dat het leefgenot er zo min mogelijk onder leidt.

² Vrijetijdseconomie staat voor het geheel van dag- en verblijfs-gasten. Het omvat dus zowel recreatie als toerisme, van zowel de lokale, als de regionale en als de (inter)nationale gast.

³ Bron: Cijfers afkomstig uit toeristenbelasting en vermakelijkhedenretributie

⁴ Bron: Berenschot, *Eindrapportage organisatiescan Valkenburg aan de Geul* p.54/55 - tabel 12 verdeling banen over economische sector, (vastgesteld 21.02.2022)

Onze gezamenlijke opgave

We staan voor de opgave om vrijetijdseconomie opnieuw uit te vinden en op zoek te gaan naar de identiteit van Valkenburg aan de Geul (wie zijn we: Wierlerstad, Kerststad, Vestingstad, Wandelgemeente, Mergelstad, City of love...?). Dit op een zodanige wijze dat de vrijetijdseconomie ook bijdraagt aan de grote transitie waarvoor we aan de lat staan. Denk bijvoorbeeld aan de transitie op het gebied van duurzaamheid, energie, klimaatadaptatie en landbouw (onze gasten komen immers voor 90% voor ons landschap), maar ook de transformatie van hotels naar andere functies.

Hoewel uit het bewonersonderzoek “*Toerisme Zuid-Limburg- rapport Valkenburg aan de Geul*” in opdracht van de provincie Limburg (2019), blijkt dat bijna 8 op de 10 inwoners vindt dat de gemeente Valkenburg aan de Geul een toeristische bestemming moet blijven, de steun voor het toerisme in Valkenburg nog hoog is (rapportcijfer 7,2 op schaal van 10) en de positieve impact van toeristische activiteiten wordt erkent, heeft toerisme ook een keerzijde. 87% van de bewoners geeft aan dat het toerisme leidt tot meer verkeersproblemen. Daarnaast geeft 68% van de bewoners aan dat het toerisme leidt tot meer afval. Bovendien geeft 50% aan bang te zijn voor wrijving tussen bewoners en toeristen indien het toerisme verder groeit.

Dat we iets moeten doen, dat is een zekerheid. Dat toerisme van blijvend belang is voor de gemeente én de regio Zuid-Limburg, dat ook. Maar om te kunnen blijven profiteren van toerisme, moeten we keuzes voor de toekomst gaan maken. Welke keuzes? Dát is de vraag.

Visie VTE als basis voor strategische keuzes...

Om die keuzes te kunnen maken, hebben we een gezamenlijke stip op de horizon nodig. Een toekomstbeeld dat ons allen (gemeente, sector, bewoners, onderwijs, organisaties en de regio) laat zien waar we samen naar toe willen op gebied van vrijetijdseconomie (incl. toerisme). Dat toekomstbeeld, in combinatie met gezamenlijk afspraken is onze Visie vrijetijdseconomie 2035 (Visie VTE). Dit wordt ook onderschreven in de Organisatiescan opgesteld door Berenschot (2022 - zie onderstaand kader) én door de huidige coalitie in het coalitieakkoord “Valkenburg aan de Geul veert op” (2022-2026). Eén van de doelstellingen: het opstellen van een nieuwe toekomstbestendige economische- en toeristische visie.

De Visie VTE gaat, in combinatie met het herstelprogramma Economie vanuit het nafaseprogramma, helpen bij de verduurzaming en het geven van een kwalitatieve impuls voor vrijetijdseconomie (waaronder o.a. toerisme) in Valkenburg aan de Geul en de regio Zuid-Limburg.

Inhoudelijk is er ook een verbetering te maken op het gebied van belangrijke vraagstukken als klimaatadaptatie en verduurzaming, het stikstofdossier, een krachtige visie op toerisme en recreatie, een planmatige aanpassingen van het woonaanbod, een ruimtelijke visie op het gebied van de gemeente. Het zijn stuk voor stuk onderwerpen die actueel zijn, aan urgentie winnen en tevens vragen om regionale samenwerking.

Bron: Berenschot, *Eindrapportage organisatiescan Valkenburg aan de Geul* p.38, (vastgesteld 21.02.2022)

Visie VTE als bouwsteen voor Omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul

Vrijetijdseconomie is de kurk waarop de economie van Valkenburg aan de Geul drijft en wordt daarmee een belangrijk onderdeel binnen de integrale Omgevingsvisie van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De Omgevingsvisie dient, conform wettelijke verplichting, in 2024 gereed zijn. Dit geeft mede aanleiding om nu (versneld) te komen tot een actuele Visie VTE, dat een belangrijke bouwsteen vormt voor de integrale Omgevingsvisie. Om een goede aansluiting te vinden bij de Omgevingsvisie, zal er periodieke afstemming plaatsvinden met de projectleider Omgevingsvisie (maakt onderdeel uit van kernteam, zie hoofdstuk 4 en 5).

1.2 Kaders en bouwstenen

De op te stellen Visie VTE staat in relatie tot een aantal nationale, regionale en lokale visies en beleidsstukken. Daarnaast liggen er al diverse bouwstenen waarin we iets zeggen over de ambities voor Valkenburg aan de Geul en mogelijke bijpassende acties, maatregelen en interventies. Aan de hand van deze input bouwen we verder en geven we inzicht in hoe ons toeristisch / economisch ecosysteem werkt. Hoe we dat aan willen pakken staat beschreven in hoofdstuk 3. In bijlage 1 staat een overzicht van deze visies, beleidsstukken en bouwstenen.

2. PROJECTDOELSTELLING & - RESULTAAT

2.1 Projectproduct en -resultaat: een gedragen visie

Doel van dit project is het vormgeven van een breed gedragen visie voor vrijetijdseconomie voor de gemeente Valkenburg aan de Geul voor 2035. We leveren een visiedocument op, dat bij voorkeur voor het zomerreces 2023 wordt vastgesteld door de gemeenteraad van Valkenburg aan de Geul.

Door het opstellen van een breed gedragen visie, stellen we een wenkend perspectief dat strategisch richting geeft aan de vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul en worden opgaven waar Valkenburg aan de Geul voor staat geadresseerd. Op basis daarvan kunnen strategische, tactische en operationele keuzes worden gemaakt die meehelpen aan het verduurzamen van/kwalitatief versterken van de vrijetijdseconomie/toerisme in Valkenburg aan de Geul en indirect ook voor de regio Zuid-Limburg.

De visie wordt opgesteld voor en door inwoners én ondernemers van Valkenburg aan de Geul, partners binnen de toeristische sector (denk aan KHN, Visit Zuid-Limburg), voor de toeristen die Zuid-Limburg (en specifiek Valkenburg aan de Geul) bezoeken, voor de gemeente Valkenburg aan de Geul zelf en indirect ook voor onze regio Zuid-Limburg. Zo versterken we ook de samenhang en samenwerking met en tussen de diverse betrokkenen binnen de vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul en Zuid-Limburg.

2.2 Waar gaat de Visie VTE o.a. bij helpen?

De visie wordt zodanig opgesteld dat deze ons in staat stelt in te spelen op toekomstige trends, ontwikkelingen en gebeurtenissen.

- *Verbeteren, innoveren en verduurzamen - een impuls voor lokale verandering in Valkenburg aan de Geul*
De Visie VTE 2035 gaat helpen om het toeristisch recreatief product te verbeteren en te optimaliseren. En om innovatie aan te jagen, misschien wel te forceren. Dit vraagt om een missie en ambitie die ons allen aanspreekt. Het vraagt ook om stevige positionering: waar staan we nu, waar willen we naartoe en wat stralen we daarbij uit. Principes zoals draagvlak van onze partners en draagkracht van de omgeving staan daarbij centraal om tot gepaste groei van waardevol, duurzaam toerisme te komen.
- *Verbinding met Regio en Rijk*
De Visie VTE 2035 dient aan te sluiten bij de (strategische) agenda van de Regio, Provincie en het Rijk (zie hoofdstuk 1.2). Op die manier zoeken we (nog meer) de verbinding (om o.a. in te spelen op beschikbare middelen).
- *Inspirerende nieuwe en versterkte bestaande initiatieven die bijdragen aan het opnieuw uitvinden van toerisme*
Ook moet de visie zicht geven op (nieuwe) spelers op het gebied van vrijetijdseconomie die voor Valkenburg aan de Geul van toegevoegde waarde zijn, zodat we bestaande spelers kunnen versterken en begeleiden en nieuwe spelers kunnen werven, selecteren en begeleiden. Denk bij nieuwe spelers aan nieuwe bedrijven/initiatieven die de vrijetijdseconomie als geheel vitaler en sterker maken. Dit vereist een meer gedetailleerd inzicht in doelgroepen en de werking van het (toeristisch) ecosysteem dat Valkenburg aan de Geul (in de regio) is. Bestaande kwaliteiten als het landschap, de natuur en ons (cultureel) erfgoed zijn belangrijke drijvende factoren in de ontwikkeling (historisch en toekomstig). Daarbij moet de visie ook recht doen aan de verschillende gebieden binnen Valkenburg aan de Geul.
- *Heldere kaders en blijvend vernieuwen*
Bovenal moet de Visie VTE 2035 helpen om echte keuzen te maken waarmee we (gemeente en partners) de juiste richting kiezen voor de komende decennia. Dit moet leiden tot een agenda voor de langere termijn die ook zicht geeft op die acties, maatregelen, interventies en experimenten waarmee we een proces op gang helpen en houden om te innoveren. De

visie schetst heldere kaders voor toekomstige initiatieven voor het versterken/optimaliseren van de vrijetijdseconomie. De visie zorgt voor extra kracht door instrumenten en middelen in beeld te brengen die nodig zijn om de uitdagingen waar Valkenburg aan de Geul voor staat te tackelen en om kansen te grijpen.

- **Samenwerking**

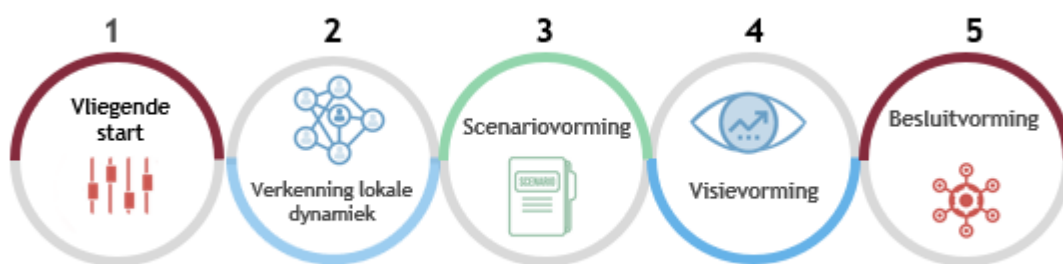
De opgave, maar ook de dynamiek in de vrijetijdseconomie zijn groot. De visie helpt om de samenwerking met de brancheorganisaties, partners, ondernemers, bewoners en kennisinstellingen nog beter vorm te geven. Daarmee versterken we het organiserend vermogen van de sector en de weerbaarheid van Valkenburg aan de Geul.

Afbakening

De visie kan aanleiding geven om op diverse onderdelen nieuw beleid op te stellen (bijv. evenementen en of cultuur), maar zal daar binnen het opstellen van deze visie niet inhoudelijk op ingaan. Dit wordt dan één van de vervolgstappen na vaststelling van de visie.

3. PROJECTAANPAK

De beoogde aanpak om te komen tot een Visie VTE 2035 bestaat uit vijf stappen (zie afbeelding 1) en zeven principes, die leidend zijn in de vijf opeenvolgende stappen. In dit hoofdstuk worden eerst de principes toegelicht (3.1) en vervolgens de verschillende stappen (3.2 t/m 3.6).

Afbeelding 1: Stappen projectaanpak Visie VTE

3.1 Leidende principes

1. **Inzicht in het systeem**

Feiten en cijfers geven richting aan de visie en geven ons inzicht in het functioneren van het economische ecosysteem: een ‘foto’ van de huidige markt (aanbodsamenstelling, vraag (doelgroepen/leefstijlen) het functioneren en vitaliteit).

2. **Ruimte voor innovatie**

Om toerisme opnieuw uit te vinden, is het belangrijk om los te komen van ‘business as usual’ via prikkelende soms onorthodoxe ideeën. Ervaringen uit andere gebieden binnen en buiten de toeristische sector kunnen daarbij helpen.

3. **Ruimte voor flexibiliteit**

De toekomst kan nooit voor 100% worden voorspeld. We ontwikkelen daarom verschillende paden, routes of scenario’s. Zo ontstaat ruimte voor diversiteit en flexibiliteit, stimuleren we kruisbestuiving en voorkomen we tunnelvisie.

4. **Co-creatie**

Samenwerking tussen de gemeente en inwoners, partners binnen en buiten Valkenburg aan de Geul is nodig om vrijetijdseconomie en toerisme echt opnieuw uit te vinden. Dit stelt eisen aan het (participatie)proces en de resultaten daarvan.

5. **Ruimte voor initiatieven**

Partijen en/of initiatieven die passen binnen de lange termijnvisie willen we meenemen in de analyse en waar mogelijk ruimte geven. Denk bijvoorbeeld aan het potentiële project Fauna en Biodiversiteit van Opleidingsinstantie Yuverta.

6. *Reflectie en bijsturen*

Binnen de aanpak zorgen we voor voldoende ruimte en flexibiliteit om, daar waar nodig, de aanpak bij te stellen.

7. *De zeven V's in balans*

We streven naar het creëren van een goede balans binnen het toeristische product in Valkenburg aan de Geul en de regio Zuid-Limburg (de 7 V's): Verblijf (= alle logiesaccommodaties), Vergezichten (landschapsbeleving & versterking), Vervoer (bereikbaarheid & routestructuren), Vermaak (evenementen, attracties, C/cultuur, musea, detailhandel, historie), Verleiden (PR&(city)marketing), Verbinden (samenwerking, (aantrekken)onderwijs) en Voedsel (gastronomie, streekproducten).

3.2 Stap 1: Een vliegende start!

Doel: finetunen van de aanpak en planning

Het opstellen van een Visie VTE vindt niet plaats in een vacuüm. Aanhaking bij bestaand beleid en een goede inbedding in de politiek, bestuurlijke en ambtelijke organisatie is van groot belang. Daarnaast moet aangesloten worden bij de cultuur van samenwerking en rekening worden gehouden met de positie en belangen van partners.

Acties:

- **Formeren kernteam**
We zijn gestart met het op maat maken van de aanpak door een kernteam te formeren dat het proces vormgeeft. Het kernteam bestaat nu nog uit (beleids-)medewerkers van de gemeente en wordt later na de stakeholderanalyse mogelijk aangevuld.
- **Uitgangspunten aanscherpen**
In gesprek met afdelingshoofden en partners zoals Visit Zuid-Limburg wordt gesproken over de doelen en verwachtingen bij een Visie VTE. De gesprekken vormen (mede) de basis voor de uitgangspunten zoals in dit plan verwoord.
- **Opstellen concept projectplan**
De projectteam stelt (op basis van de eerste gesprekken met het kernteam, de afdelingshoofden en enkele de partners) een projectplan op, waarin ook op hoofdlijnen een communicatie- en participatieaanpak opgenomen wordt.
- **Review projectplan**
Zowel intern als extern is het projectplan afgestemd: door het kernteam (beleidsmedewerkers), adviseur Participatie (intern), afdelingshoofd FEO, Wethouder/portefeuillehouder Toerisme en Economie, Visit Zuid-Limburg, BIZ, KHN, Provincie Limburg, adviseur ZKA/Seinpost (nu Ginder) en de BUAS Hogeschool/Universiteit.
- **Afronden projectplan en vast laten stellen door college**
Het projectteam past het projectplan aan na de review en feedback en biedt deze ter vaststelling aan bij het College B&W.
- **Opvragen offertes voor ondersteuning communicatie- en participatie én externe expertise**
- **Informereren gemeenteraad via een Raadsinformatiebulletin (RIB)**

Resultaat: proces-, participatie- en communicatie geborgd met een projectplan

Een vastgesteld projectplan met maatwerkaanpak dat ruimte biedt voor flexibiliteit.

3.3 Stap 2: Verkenning lokale dynamiek

Doel: zicht op en begrip van de vrijetijdseconomie

Goed zicht op (en begrip van) de lokale dynamiek en de werking van het ecosysteem “vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul” vormt de basis voor de visie (en verdere uitwerking in bijvoorbeeld een uitvoeringsprogramma). We krijgen zicht op de opgaven waar Valkenburg aan de Geul voor staat en welke indicatoren en generatoren belangrijk zijn. Ofwel de zaken die van belang zijn voor monitoring en die elementen die zorgen voor beweging en inzet door stakeholders. Daarbij maken we dankbaar gebruik van diverse bouwstenen die al beschikbaar zijn.

Acties:

- **Start communicatie**
Opstarten van een campagne voor het informeren (en later in proces betrekken) van bewoners, ondernemers en andere externe partners. De communicatie zal vervolgens periodiek doorlopen (zie hoofdstuk 6).
- **Expertessie gemeente (met kernteam)**
In een werksessie met het kernteam gaan we in gesprek met de verschillende beleidsspecialisten om de huidige stand van zaken, ambities, beleidsdoelen en gevoeligheden per beleidsspecialisme scherp te krijgen, zodat we weten wat er speelt en waar uiteindelijk bij het opstellen van de visie rekening mee moet worden gehouden.
- **Historische biografie**
Hoe heeft Valkenburg aan de Geul zich ontwikkeld in de loop van de tijd? Wat waren bepalende momenten? Wat is ons DNA? Waarom hebben partijen zich niet of juist wel gevestigd? Wat was de impact daarvan? Welke succes- en faalfactoren volgen daaruit/wat kunnen we daar van leren? Om antwoord te geven op deze vragen maken we gebruik van bestaande documenten, zoals Gezichten van Valkenburg en informatie van diverse partijen waaronder onder andere Visit Zuid-Limburg en Museum Valkenburg.
- **Marktanalyse**
Met een marktanalyse verdiepen we ons inzicht in de diversiteit. Zowel wat betreft aanbieders, bedrijven, evenementen (van trekker, niche trekker tot basisaanbod) als naar doelgroepen (bezien naar leefstijlen). Daarbij willen we zicht krijgen op de verbondenheid tussen de verschillende aanbieders en deelgebieden. Hoe lopen de geldstromen? Wat is de betekenis van het toerisme voor het voorzieningenniveau en de leefbaarheid? Tegelijkertijd willen we meer inzicht in het feitelijke gedrag van bezoekers en willen we bewoners en ondernemers nadrukkelijk aan het woord laten. We zoeken in deze fase ook naar samenhang met eerder uitgevoerde onderzoeken.
- **Sessie met beleidsmakers**
In een sessie of losse gesprekken met beleidsmakers vanuit verschillende overheidslagen worden aanknopingspunten besproken en verkend met regionale, provinciale en landelijke agenda's.
- **Referentieanalyse**
Wat kunnen we leren van andere ontwikkelingen? Wat zijn de lessen van Brainport Eindhoven, Scheveningen, Spaanse en Turkse Kust, Giethoorn, Zeeland, Bilboa, Monschau et cetera? Hoe zorgde men voor een doorontwikkeling nadat de top van de product levenscyclus bereikt was?
- **Ambassadeurs bepalen**
De stakeholderanalyse geeft zicht op de partijen die, gezien het doel van dit project en de thema's die een rol spelen, mogelijk van belang zijn. In deze fase gaan we in gesprek met mensen en/of partijen die een actieve, positief kritische rol als ambassadeur in het verdere proces zouden kunnen vervullen.
- **Marktconsultatie**
Een marktconsultatie geeft zicht op de condities waaronder marktpartijen (investeerders en exploitanten) zich (zouden) willen vestigen. Er wordt een indeling gemaakt van mogelijke marktpartijen die toegevoegde waarde kunnen bieden in Valkenburg aan de Geul (rekening houden met bestaande aanwezigheid van (niche)trekkers) voor een dergelijke consultatie.
- **Werksessie kopgroep (kernteam aangevuld met ambassadeurs)**
Met de kopgroep nemen we de aanpak en de opbrengsten vanuit de verkenning van de lokale dynamiek door.
- **Heisessie college B&W**
In een interactieve sessie nemen we het college B&W mee in de analyses/bouwstenen die zijn opgesteld. Doel is het delen van de analyses en scherpstellen van de opgaven waar Valkenburg aan de Geul voor staat. In het gesprek zoomen we daarnaast in op mogelijke scenario's voor de volgende fase.
- **Themasessie gemeenteraad**
Net als met het college B&W gaan we ook gemeenteraad in gesprek over o.a. de analyse resultaten.

Resultaat: zicht op kwaliteiten & potenties en ontwikkelingskaart

De nodige bouwstenen en inzichten zijn verzameld en verbeeld. Dit leidt tot een SWOT-analyse. Om hier meer betekenis aan te geven, kunnen we dit vertalen in een concept 'ontwikkelingskaart'.

Daarnaast formeren we het ‘kopgroep’ waarin vertegenwoordigers vanuit verschillende disciplines en van verschillende stakeholders actief deelnemen.

3.4 Stap 3: In gesprek en scenariovorming

Doel: verdieping van het gesprek

We brengen de opgaven waar Valkenburg aan de Geul voor staat in beeld en gaan daarover in gesprek. Op basis van deze gesprekken vormen we verschillende scenario's, om zo te ontdekken waar de voorkeuren van alle belanghebbenden liggen. Uitdaging hierbij is zeer duidelijke en goede communicatie te voeren over het feit dat de scenario's fictief en vloeibaar zijn en dus niet in beton gegoten (leerervaring gebiedsvisie Berg).

Acties:

- **Werk sessie kopgroep**
Samen met de kopgroep bepalen en bespreken we de verschillende opgaven en scherpen deze aan in scenario's.
- **Kernconferenties**
We organiseren voor de verschillende kernen afzonderlijke sessies. Daarbij gaan we met de bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden in het gebied in gesprek. Net als bij de kopgroep, bespreken we de verschillende opgaven en scherpen deze aan in scenario's. Deze scenario's kunnen afwijken van de scenario's in de kopgroep.
- **Opstellen voorkeurselementen uit verschillende scenario's**
Tijdens de werksessie kopgroep en de kernconferenties zijn scenario's besproken en voorkeuren opgehaald. De voorkeurselementen worden samengevoegd in een overzicht dat dient als bouwsteen voor de visie.
Expertsessie vitale vrijetijdseconomie
We organiseren een sessie met experts (binnen en buiten de gemeente) die betrokken zijn bij de sector VTE/Toerisme. In deze sessie bespreken we de resultaten tot nu toe en vragen wij hun kritische blik hierop.

Resultaat: menukaart/overzicht met voorkeurselementen als bouwsteen voor de visie

Mede door de beoordeling van verschillende belanghebbenden, leiden de acties in deze stap tot verdieping van de reeds ingewonnen inzichten. Dit geeft zicht op overeenkomsten en verschillen, gedeelde ambities, knelpunten, mogelijke acties en maatregelen.

3.5 Stap 4: Visievorming

Doel: creëren van een gedeeld toekomstperspectief

“Een aantrekkelijke en vitale vrijetijdsector”, wat betekent dit nu concreet? Deze fase focust op het creëren van een gedeeld toekomst perspectief. Dit is ook een coherent verhaal dat tot de verbeelding spreekt en gemakkelijk gedeeld kan worden (bijvoorbeeld via storytelling).

Middels onderstaande acties (incl. (sub)groepssamenstelling) beogen we iedereen die meewerkt aan de visie mede-eigenaar te maken door te zorgen voor diepgang in het gesprek en anderzijds enthousiasme en momentum te creëren door voortgang te boeken.

Acties:

- **Werk sessie kopgroep**
Hierin worden de voorkeursscenario's doorgenomen ter voorbereiding op de conferentie(s) waarbij we de opzet, aanpak en communicatie vormgeven.
- **Themasessie gemeenteraad**
Sessie waarbij we, met de gemeenteraad, terugblikken op het proces en de laatste resultaten toelichten.
- **Kern- en sectorconferentie(s)**
Sessie(s) waarin we ingaan op ontwikkelperspectieven en uitgangspunten naar de toekomst. We borduren voort op de resultaten van de bespreking van de verschillende scenario's. Het

gesprek over de perspectieven helpt om te komen tot de onderliggende principes die centraal staan in de ontwikkeling van Valkenburg aan de Geul en de verschillende deelgebieden.

- **Opstellen conceptversie visie**
De visie wordt uitgeschreven in conceptvorm.
- **Delen conceptversie visie in werksessie kopgroep**
De conceptversie van de visie wordt gedeeld met de kopgroep voor de laatste feedback en opmerkingen.
- **Conceptversie visie op participatieve wijze delen met betrokken partijen en inwoners**
Vorm nog bespreken met communicatie- en participatieadviseurs. Doel van deze actie is het ophalen van feedback om e.e.a. vervolgens te verwerken in een definitieve versie.
- **Opstellen definitieve versie visie**

Resultaat: definitieve versie Visie VTE 2035

3.6 Stap 5: Besluitvorming

Doel: gemeentelijke besluitvorming

In deze fase worden de stappen gezet om tot besluitvorming in de gemeenteraad te komen. Dit betekent:

- Vaststelling van de visie in het college B&W (Raadsplanning 2023 nog niet bekend - streefdatum wordt later toegevoegd)
- Bespreking van de visie in de commissie EFTR (Raadsplanning 2023 nog niet bekend - streefdatum wordt later toegevoegd)
- Vaststelling van de visie door de gemeenteraad (streefdatum beschikbare raadsvergadering vóór of net na zomerreces 2023)
- Publicatie van en communicatie over de vastgestelde visie VTE
- Na vaststelling wordt een evaluatie ingepland met de kopgroep

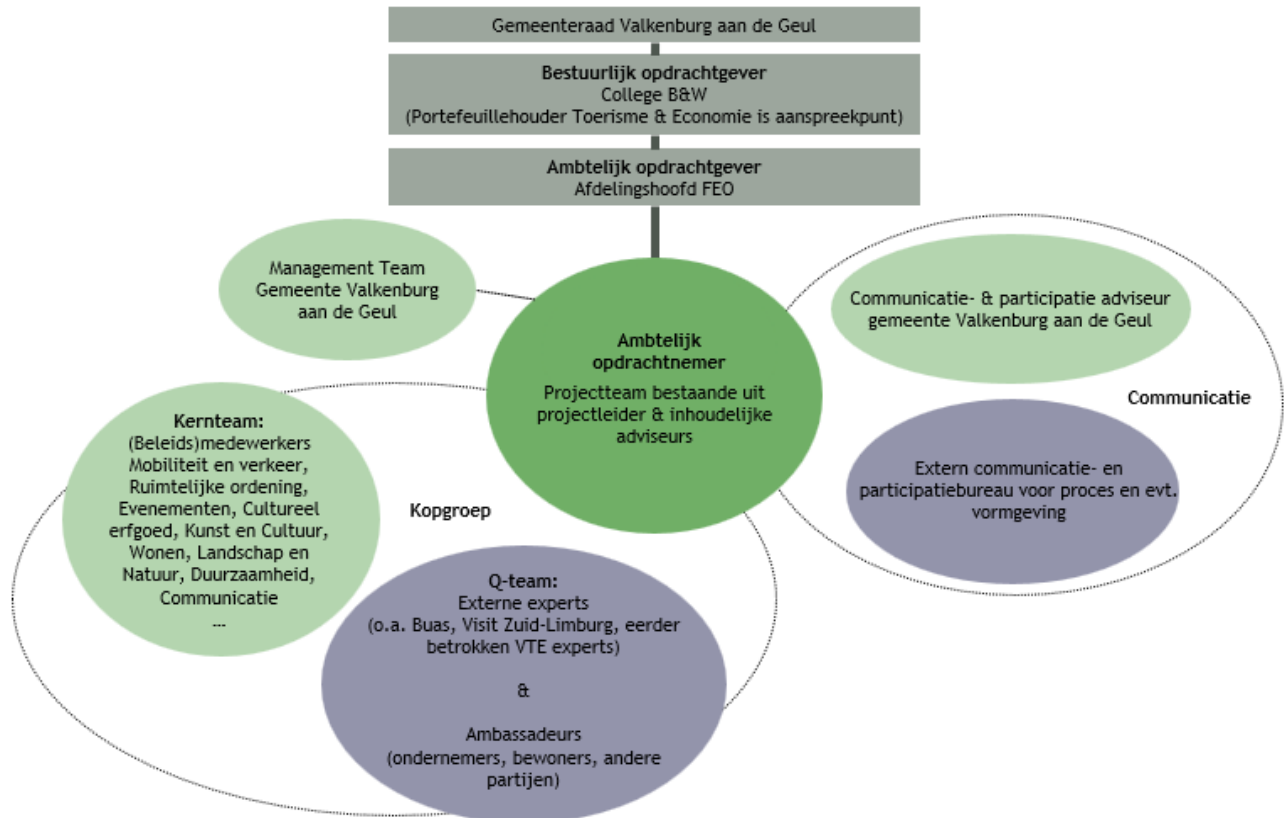
Resultaat: een door de gemeenteraad vastgestelde visie VTE 2035

Na vaststelling krijgt de Visie VTE een doorwerking in een uitvoeringsplan of -programma, bestaande en nieuwe beleidskaders en/of toetsingskaders en wordt bijvoorbeeld verder uitgewerkt in (financiële, juridische en ruimtelijke) impactanalyses. Het is onze intentie om hier ook partners bij te betrekken en uiteindelijk ook te committeren bij de uitvoering. Deze doorwerking maakt geen onderdeel uit van dit projectplan (met doel: opstellen Visie VTE), maar is wel een belangrijke vervolgstap. Daarom is het van belang nu al rekening te houden met benodigde tijd en middelen die gaan voortvloeien uit dit traject. De benodigde tijd en middelen zijn uiteraard pas bekend na uitwerking van een uitvoeringsplan of -programma.

4. PROJECTORGANISATIE

4.1 Organogram en rollen

Binnen de projectorganisatie voorzien wij de volgende samenstelling (zie afbeelding 2):

Afbeelding 2: organogram projectorganisatie Visie VTE

Gemeenteraad

De raad heeft een kaderstellende rol en stelt de visie uiteindelijk vast. Gedurende de looptijd van het project, wordt de raad via Raadsinformatiebulletins geïnformeerd over het project en wordt er minstens één themasessie georganiseerd, waarin ook input wordt opgehaald.

College B&W

Het college B&W is bestuurlijk opdrachtgever voor het opstellen van de Visie VTE. Het college B&W stelt het projectplan vast en wordt op een aantal momenten geïnformeerd over het project. Er wordt een heisessie ingepland om de input voor de visie op te halen. De portefeuillehouder Toerisme en Economie wordt tijdens periodieke portefeuillehoudersoverleggen op de hoogte gehouden en om input gevraagd.

Afdelingshoofd FEO

Ambtelijk opdrachtgever.

Projectleider en projectteam

Het projectteam bestaat uit twee beleidsmedewerkers / -adviseurs Toerisme en Economie van de gemeente Valkenburg aan de Geul, aangevuld met een extern specialist van Seinpost. De projectleiding wordt gezamenlijk opgepakt door de twee beleidsmedewerkers, waarbij één inhoudelijk eindverantwoordelijk is en één het proces bewaakt.

Management Team

Zorgdragen dat input geleverd kan worden vanuit beleidsvelden/vak-afdelingen.

Communicatie

Ondersteuning en uitvoering bij communicatie- en participatie acties, incl. inhoudelijke bijdrage aan visie.

Kernteam

Deskundige (beleids-)medewerkers van diverse beleidsvelden leveren een (inhoudelijke) bijdrage aan het projectplan en de Visie VTE.

Kopgroep

Kernteam + externe experts en ambassadeurs (Q-team): leveren een inhoudelijke bijdrage aan de Visie VTE. De externe ambassadeurs zijn mensen/partijen die een actieve, positief kritische rol als ambassadeur voor VTE en Toerisme oppakken. De ambassadeurs worden geworven na een stakeholderanalyse en het voeren van diverse gesprekken (zie hoofdstuk 6).

Naast deze samenstelling worden ook andere partners, bewoners, bedrijven uit de sector VTE en toerisme betrokken in het opstellen van de visie (zie hoofdstuk 3 en 6).

4.2 Vergaderstructuur en rapportage

- Periodieke afstemming projectteam: (digitale) overleggen, 1x per week
- Periodieke afstemming met kernteam en kopgroep: expertsessie en/of werkgroep - 1x per 3 weken. Notulen worden bijgehouden.
- Afstemming met portefeuillehouder: 1x per twee weken mondelinge update voortgang
- Informeren Managementteam: 1x per maand compacte highlightrapportage rondom voortgang en belangrijke vraagstukken via Afdelingshoofd FEO.

4.3 Besluitvorming

Het projectplan wordt middels een collegenota ter vaststelling aangeboden bij het College B&W. Het vaststellen van de Visie VTE gebeurt door de gemeenteraad (streefdatum zomer 2023), zie paragraaf 3.6.

4.4 Monitoring en evaluatie

De voortgang van het project wordt wekelijks besproken in het projectteam en maandelijks via een highlightrapportage gedeeld met Afdelingshoofd FEO. Na afronding van het project wordt een evaluatie uitgevoerd om op te halen hoe de samenwerking is verlopen.

5. CAPACITEIT

Voor uitvoering van het project dient intern capaciteit vrijgemaakt te worden. Wij voorzien de volgende betrokken medewerkers en een inschatting van de benodigde capaciteit:

Betrokken medewerker	Taak/rol	Geraamde uren gedurende totale looptijd	Naam
Afdelingshoofd	Opdrachtgever -> reviewer stukken, inhoudelijke bijdrage	2 uur per maand	Ben van Eijsden
Beleidsmedewerker Toerisme en Economie	Projectleider (procesbewaking), lid projectteam*, inhoudelijk expert Duurzaamheid, Toerisme en Economie	16 uur per week	Elke Polstra
Beleidsmedewerker Toerisme en Economie	Inhoudelijk eindverantwoordelijk, lid projectteam*, inhoudelijke expert Toerisme en Economie	16 uur per week	Marijke Embregts
Projectondersteuner	Projectsecretariaat (let op: intern of extern uitzetten, afhankelijk van huidige capaciteit intern)	+/- 4 uur per week	Shirley Quodbach of Judith-Anne Leunissen - Alternatief: inhuur extern
Communicatie- en participatieadviseur*	Lid kernteam, inhoudelijk adviseur, communicatieacties	4-6 uur per maand	Astrid Ceulemans OF Anique Smeets
Beleidsmedewerker Cultuur	Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	Gianna Quaedflieg
Beleidsmedewerker Evenementen	Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	John Wauben
Beleidsmedewerker Mobiliteit	In Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	Deborah Bekkers
Beleidsmedewerker Ruimtelijke ordening	Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	Roger Brouns
Beleidsmedewerker Wonen	Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	Wilma Hendriks
Projectleider Omgevingsvisie	Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	Laura Consten
Beleidsmedewerker Natuur en Landschap	Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	Anne-Mara Gerrets
Beleidsmedewerker Duurzaamheid	Lid kernteam, Inhoudelijk adviseur	4-6 uur per maand	Freek van den Ende
Openbare Orde en Veiligheid - (juridisch) adviseur	Afstemming over veiligheid binnen de vrijetijdsector	16 uur totaal in project	Petra Bori
Griffie	Afstemming over en inplannen van sessies Raad en Fractievoorzitters	4 uur totaal in project	
Overige (beleids)medewerkers. Bijvoorbeeld financieel- & juridisch adviseurs gemeente Valkenburg aan de Geul	Overig	Ad hoc	

*Naast interne medewerkers, zal er ook extern advies/ondersteuning ingehuurd worden voor:

- Expert Toerisme en Vrijetijdseconomie (via ZKA - Seinpost)
- Communicatie- en participatiespecialist
- Eventuele vormgever voor Visie VTE -documentatie
- Eventueel: (aanvullen)expertteam
- Eventueel: Projectsecretaris

De kosten voor inhuur van externen wordt opgenomen in hoofdstuk 7 (Financiën).

6. COMMUNICATIE & PARTICIPATIE

“De gemeente zijn wij samen”: een veelgebruikte slogan. En het is natuurlijk zo, dat wij de enorme transitie waar we voor staan niet alleen kunnen. De gemeente kan dit niet alleen, maar de inwoners of de sector kunnen dit ook niet alleen. We zullen onze handen in één moeten slaan, een gezamenlijke stip op de horizon moeten zetten, gezamenlijke afspraken moeten maken én ons gezamenlijk moeten houden aan die afspraken.

Er is in de afgelopen periode al fors geïnvesteerd in deze samenwerking. Denk aan het Centrumplan (2009-2015) en de verfraaiing van de openbare ruimte of de wijze waarin we gedurende Corona en de watersnood samen met onze partners zijn opgetrokken. Het zijn partners van binnen (zoals de BIZ, KHN en Visit Zuid-Limburg) en buiten Valkenburg aan de Geul, van inwoners, overheid, bedrijfsleven tot aan onderwijs.

Communicatie en participatie zijn essentiële onderdelen in de ontwikkeling van iedere visie. Tijdens het proces richting de Visie VTE willen wij hier echter een belangrijk nadruk op leggen. Dit omdat er veel en grote belangen met deze sector gemoeid zijn, en we economie en leefbaarheid met deze visie met elkaar in balans willen brengen. Hierbij wordt rekening gehouden met de Checklist participatieproces/-plan dat door de Gemeente Valkenburg aan de Geul (in kader van de Omgevingsvisie) is vastgesteld. In paragraaf 6.1 en 6.2 worden de eerste uitgangspunten voor communicatie en participatie benoemd.

6.1 Communicatie

Hoe de communicatie-aanpak (en participatie, zie 6.2) er exact uit gaat zien, gaan we samen bepalen met afdeling communicatie. De gemeente laat zich daarbij ondersteunen door een extern communicatie- (en participatie)bureau.

Het projectteam heeft na eerste afstemming met afdeling communicatie de volgende ideeën:

- Opvragen offertes bij communicatie- en participatiebureaus;
- Opstellen van een projectpagina op de website van de gemeente Valkenburg aan de Geul;
- Creëren van een campagne om belanghebbende bewust te maken van de opgaven waar we voor aan de lat staan en om informatie op te halen ter input voor de visie;
- Opstellen van een korte video waarin het belang van (het opstellen van een visie) VTE en Toerisme wordt benoemd én inwoners, partners en andere belanghebbenden opgeroepen worden om mee te denken (verwijzen naar website gemeente en mogelijkheid om e-mailadres achter te laten). Deze video kan gedeeld worden via de communicatiekanalen van de gemeente;
- Een grafische publiekssamenvatting van de visie voor communicatie achteraf.

Communicatiekanalen:

- Gemeentelijke website (projectpagina en actueel/nieuwspagina);
- Social Media gemeente Valkenburg aan de Geul;
- Digitale nieuwsbrief;
- (online en fysiek) Informatie-/ thema-/ expertsessies en kernconferenties;
- (Lokale) kranten en nieuwsbrieven;
- Samenwerkingsverbanden.

6.2 Participatie

Participatiedoel

We willen kennis, ervaringen, belangen, perspectieven en creativiteit van inwoners, sectorondernemers, partners, inhoudelijke beleidsmedewerkers en andere belanghebbenden samenbrengen. We willen deze belanghebbenden verbinden aan de gezamenlijke Visie VTE, zodat er ambassadeurs- en eigenaarschap ontstaat. Concreet willen we:

- Bewustwording (Informatie brengen)
- Kwaliteit visie versterken (informatie achterhalen en ophalen, om advies vragen)
- Eigenaarschap, creativiteit en innovatie stimuleren (coproduceren)

ONZE AANPAK

OM TOT EEN VISIE VRIJETIJDSECONOMIE VOOR VALKENBURG 2035 TE KOMEN

PARTICIPATIE AANPAK

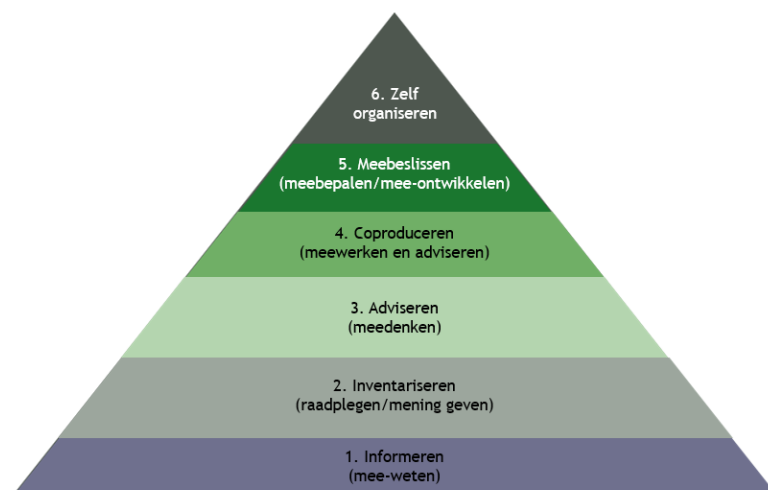

Afbeelding 3: participatie aanpak bij stappenplan opstellen visie VTE

Participatieniveaus

Wij kiezen (voorlopig) voor de volgende participatieniveaus uit de participatieladder (zie afbeelding 3):

- Informereren (“Dit is het voorstel. Heeft u vragen?”)**
 We informeren inwoners, partners en ondernemers via de communicatieaanpak (zie paragraaf 6.1), zodat zij op de hoogte zijn van waarom we de visie gaan opstellen, wat de voortgang is en wat er in staat;
- Inventariseren en adviseren (“Heeft u ideeën of mogelijke oplossingen?”)**
 We halen meningen en ideeën op via o.a. de kern- en sectorconferenties, waarbij inwoners en ondernemers (per kern) worden uitgenodigd. Analyses en scenario's worden voorgelegd, waarin de deelnemers van de conferenties het projectteam kunnen adviseren en hun voorkeuren kenbaar kunnen maken. Ook worden er interviews met experts gepland.
- Adviseren en coproduceren (“Wat stelt u voor als oplossing? Laten we samen werken aan een oplossing?”)**
 Het kernteam en de kopgroep adviseert het projectteam en denkt en werkt mee om de Visie daadwerkelijk vorm te geven.
- Meebeslissen (“Welke oplossing vindt u het beste?”)**
 Het kernteam, de kopgroep, het College B&W en de gemeenteraad beslissen mee in de uiteindelijke keuze voor de inhoud van de Visie VTE binnen gestelde kaders. De daadwerkelijke besluitvorming is een taak van de gemeenteraad.

Afbeelding 4:
participatieladder (bron inhoud: checklist participatieproces/ -plan gemeente Valkenburg aan de Geul)

Belanghebbenden

Samen met het kernteam is een eerste lijst gemaakt van belanghebbenden (waarbij nog geen onderscheid is gemaakt in mate van belang en mate van invloed). Deze wordt gedurende de eerste stap van het plan verder uitgewerkt. De lijst is terug te vinden in bijlage 2 én is niet onuitputtelijk.

7. FINANCIËN

De kosten voor het opstellen van een Visie VTE 2035 worden geraamd op een bedrag van € 100.000. Middels de kadernota van 12 juli 2021 is reeds een projectbudget van €50.000,- beschikbaar gesteld. Gezien de omvang van het belang van de Vrijtijdseconomie in Valkenburg aan de Geul en het precaire punt waarop de gemeente zich bevindt ten aanzien van de impact van de vrijetijdseconomie, is het van belang de visie in intensieve samenwerking met belanghebbenden op te stellen. Daarnaast stellen we deze visie niet enkel op om gemeentelijk beleid op te stellen, maar ook nadrukkelijk samenhang, samenwerking en richting te bieden aan belanghebbenden van deze sector. Dit houdt in dat een klassieke rapportage geen passend eindproduct is. De wijze waarop de kennis die we gedurende dit traject gaan opdoen, borgen en delen met de sector, zal verder vorm moeten krijgen gedurende het traject. Gedacht wordt aan een hybride vorm waarbij digitaal (bijvoorbeeld een app, website, database?) versterkt wordt door analoog (magazine, bijeenkomst/lezing, boek?). Zowel de intensiteit van het project alsook het uiteindelijke op te leveren product kosten meer capaciteit en middelen dan vorig jaar geraamd.

Interne inzet voor het project visie VTE (projectleiding en eindverantwoordelijkheid) wordt grotendeels geacht te vallen onder reguliere werkzaamheden beleidsmedewerkers toerisme & economie. Van de twee beleidsmedewerkers Toerisme en Economie wordt voor dit project ruime capaciteit gevraagd (16 uur p.p.), dit komt neer op 32 uur per week. Deels valt dit onder reguliere werkzaamheden (50%). Voor de overige 50% achten wij tijdelijk extra ondersteuning (gedurende de looptijd van het visietraject) op het beleidsveld Toerisme en Economie noodzakelijk. Hiervoor ramen wij een bedrag van 40.000,-. Deze kosten zijn nog niet gebudgetteerd in de kadernota 2022. Daarnaast verwachten wij dat externe inhuur moeilijk te verkrijgen is en dat inhuur duurder wordt dan in eerste instantie verwacht.

Tot slot zal de tot stand koming en de vormgeving van een app, website, magazine en/ of boekwerk meer kosten met zich meebrengen dan een klassiek rapport in de vorm van een pak papier in de kast. We hopen echter met deze visie óók onze ondernemers te inspireren en andere betrokkenen mee te nemen in de wereld van de Vrijtijdseconomie.

Het overzicht op de volgende pagina geeft een indicatie van de te verwachte kosten.

Globale exploitatiebegroting - looptijd project	
<i>Uitgaven</i>	<i>Bedrag (€)</i>
Inhuur expertise, kennis en advies (Toerisme, VTE)	65.000
Inhuur communicatie- en participatiebureau	20.000
Vormgeving visie in toegankelijk eindproduct	10.000
Eventueel drukwerk, reprotkosten, briefpost, advertenties en overige kosten	Afhankelijk van oplage
Inhuur vervanging reguliere werkzaamheden á 16u per week	40.000
Subtotaal	135.000
Overig 10%	13.500
Totaal	148.000
Reeds begroot middels kadernota	50.000
Nog beschikbaar te stellen middelen	98.000

Voorstel is om de € 98.000,- te begroten uit de post Regionale economische samenwerking (2020, 2021, 2022).

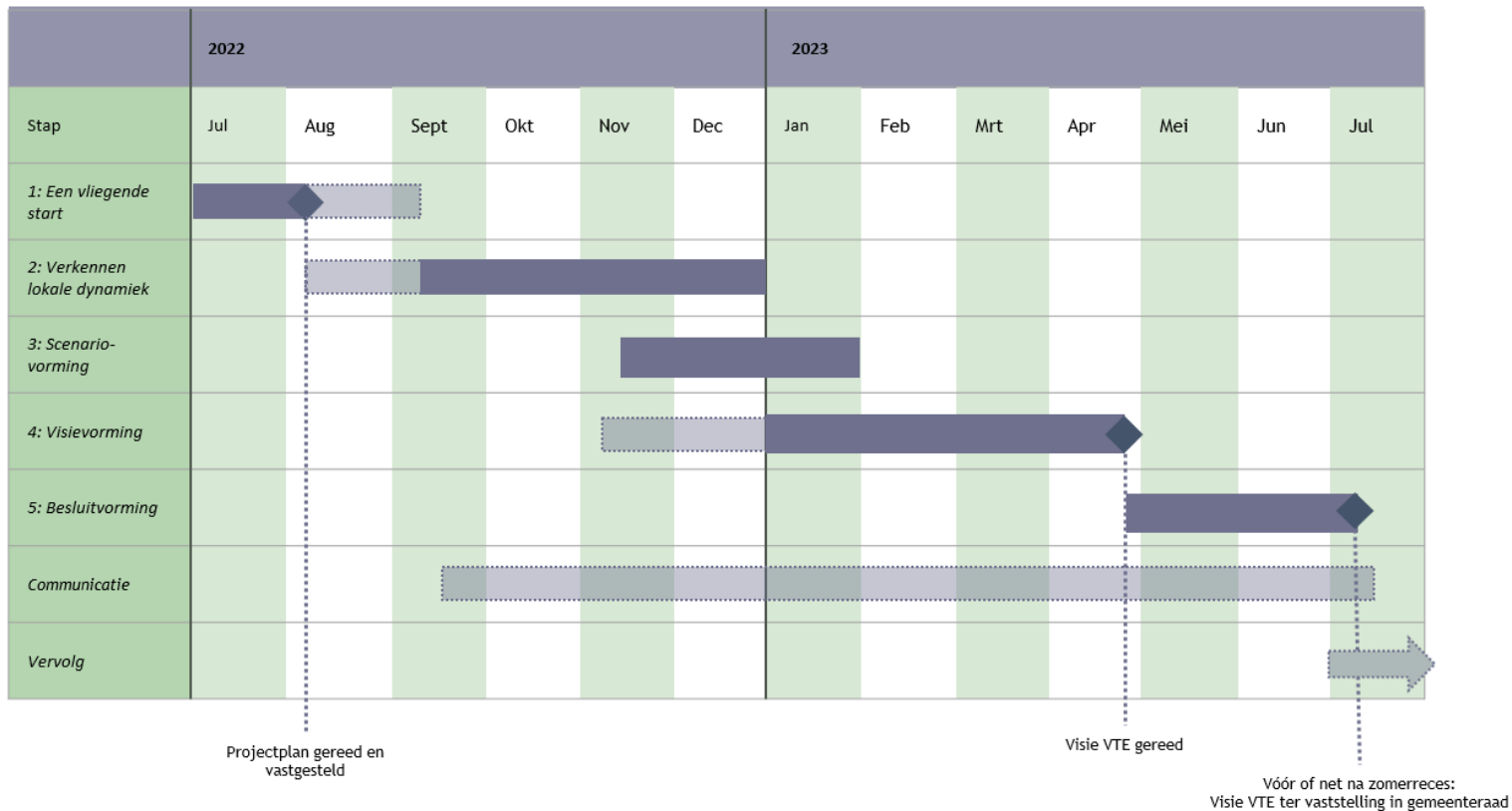
Ter informatie hieronder een overzicht van het beschikbare budget in de post Regionale economische samenwerking zoals nu beschikbaar (juli 2022). Na aftrek van de € 98.000,- blijft voldoende werkbudget beschikbaar voor deelname aan regionale projecten zoals bijvoorbeeld het Yuverta-project. We benutten het restant budget uit 2020 en 2021. Het budget voor 2022 voor Regionale economische samenwerking blijft vrijwel volledig intact.

Beschikbaar budget post Regionale economische samenwerking	
<i>Post</i>	<i>Bedrag (€)</i>
Regionale economische samenwerking 2020	66.354,00
Regionale economische samenwerking 2021	30.329,00
Regionale economische samenwerking 2022	59.676,67
Totaal	156.359,67
Reserveren voor Visie VTE	98.000
Nog beschikbaar	58.359,67

8. PLANNING

In afbeelding 4 is de planning op hoofdlijnen weergegeven. Drie mijlpalen zijn weergegeven:

- Projectplan gereed en vastgesteld eind juli/begin augustus 2022
- De Visie VTE gereed eind april 2023
- De Visie VTE vaststellen in gemeenteraad: streefdatum juli 2023 / uitvalsdatum september 2023

Afbeelding 4: voorlopige planning

9. RISICO'S

Hieronder een overzicht van de aan het project verbonden risico's:

- Geen geschikte partij vinden voor begeleiding/ondersteuning binnen het communicatie- en participatieplan → diverse offertes opvragen bij partijen waar de gemeente vaker mee heeft samengewerkt.
- Onvoldoende capaciteit intern voor het uitvoeren van het project → oplossen door inhuur/aantrekken extra ondersteuning voor reguliere werkzaamheden
- Onvoldoende draagvlak voor opstellen visie → een goed participatieproces kán leiden tot draagvalk (geen garantie, maar vergroot wel de kans)
- Participatiemoeheid van inwoners en belanghebbenden
- Krappe doorlooptijd (om visie vast te stellen eind 2022 dient het stuk in het najaar gereed te zijn)
- Drukke hoogseizoen
- Aanscherpen maatregelen rondom het Coronavirus

BIJLAGE 1

Kaders, Beleid, Visies en bouwstenen t.b.v. opstellen Visie VTE:

- Nationaal
 - Perspectief Bestemming Nederland (2019) - Landelijke visie VTE/Toerisme
 - Waardevol toerisme - onze leefomgeving verdient het (2019) - Advies Raad voor de Leefomgeving en infrastructuur
- Provinciaal
 - Provinciale Omgevingsvisie Limburg (2021) - Ter vervanging POL 2014
 - Missiegedreven economisch beleidskader 2019-2023 (2020) - Provinciaal beleidskader economie
 - Hotelmarktonderzoek Provincie Limburg (2018)
 - Provinciale Omgevingsverordening (2022) (Nog vast te stellen)
- Regionaal
 - Bestemming Zuid-Limburg 2030 - Visie Vrijetijdseconomie (2019)
 - Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (2017)
 - Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (2016) en Beleidsregel Ruim baan voor goede woningbouwplannen (2020)
 - Landschapsvisie Zuid-Limburg (2007)
 - Van groen hart tot groene long - Strategisch Actieplan 2035 Middengebied Zuid-Limburg (2019)
 - Van groen hart tot groene long - Uitvoeringsprogramma 2035 Middengebied Zuid-Limburg (2019)
 - Intergemeentelijke structuurvisie Gulpen-Wittem, Vaals, Valkenburg aan de Geul (2012)
 - Aanvraag status Unesco Geopark (in de maak)
- Lokaal
 - Valkenburg aan de Geul veert op - Coalitieakkoord 2022-2026
 - Omgevingsvisie gemeente Valkenburg aan de Geul (in de maak, bouwstenen uitgangspunten notitie en beleidsinventarisatie zijn reeds gereed)
 - Nafaseplan watersnood (economie) (2021)
 - Analyse van de opbouw van de economische structuur (2022) (onderzoek, niet vastgesteld)
 - Groenbeleidsplan (in de maak - Visie VTE en Groenbeleidsplan vullen elkaar ook aan)
 - Participatiebeleid Valkenburg aan de Geul (2022)
 - Eindrapportage organisatiescan Valkenburg aan de Geul, Berenschot (2021)
 - Gebiedsvisie Valkenburg-Oost (2021)
 - Gebiedsvisie Valkenburg-West (nog vast te stellen)
 - Manifest klein groots land (2019, ter kennisname in de raad geweest)
 - Het goede leven 21^e eeuw - bouwsteen voor visie (2019, ter kennisname in de raad geweest)
 - Evenementenbeleid Op en Top Valkenburg aan de Geul (2014-2018) → wordt herijkt na opstellen visie VTE
 - Beleidsnotitie Bed & Breakfastvoorziening (2009), Nota kampeerbeleid (2015), Gemeentelijke beleidsregel vakantiewoningen en -appartementen, Beleidskader Hotel (2019) → worden momenteel herijkt in één overkoepelend Visie Overnachtingen en Overnachtingenbeleid (beide in de maak). De Visie Overnachtingen wordt één van de bouwstenen in de Visie VTE (om dubbele visies te voorkomen).
 - Vitaliteitsscan hotelsector Gemeente Valkenburg aan de Geul (2019)

- Bewonersonderzoek Toerisme Zuid-Limburg (i.o.v. Provincie Limburg) - rapportage gemeente Valkenburg aan de Geul (2019)
- Mobiliteitsvisie 2040 (2021) en Mobiliteits-, Parkeer- en Laadpalenbeleid (in de maak)
- Verleden met Toekomst, erfgoedbeleid (2021)
- Beleid voor huisvesting arbeidsmigranten (in de maak)
- Lokale woonvisie: wonen op maat door maatwerk (2019)
- Woonbehoefteonderzoeken per kern (2021)
- Visie op wonen en zorg (in voorbereiding)

BIJLAGE 2

Lijst belanghebbenden:

- Gemeenteraad
- College B&W
- Inwoners gemeente Valkenburg aan de Geul
- Dorpskernen (inwoners en ondernemers)
- Visit Zuid-Limburg
- Ondernemers sector VTE/Toerisme Valkenburg aan de Geul
- Bedrijveninvesteringszone Valkenburg (BIZ)
- Koninkrijke Horeca Nederland (KHN)/Recron
- Terreinbeherende organisaties zoals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Stichting het Limburgs Landschap, en de Bosgroep
- Natuur en Milieufederatie
- IVN
- Stichting Natuurlijk Geuldal
- Stichting Kerststad
- Limburgse Land en Tuinbouw Bond (LLTB)
- MOZL Limburg Cycling
- Kunst en Cultuur - KCR Musea
- Sportraad
- De toerist zelf
- Buitengoed Geul & Maas
- Onderwijsinstellingen (basis, middelbaar, beroeps, academisch)
- Gemeente Valkenburg aan de Geul (ambtelijke organisatie)
- Extern adviseurs communicatie/participatie
- Extern inhoudelijk adviseur - ZKA Seinpost
- Andere brancheorganisaties
- Pers (o.a. TV Valkenburg)
- Financiers sector VTE/Toerisme
- Samenwerkingsverbanden overheid (o.a. samenwerking Middengebied Groene Long, NOVI, Regionale Energie Strategie)
- Provincie Limburg
- Buurgemeenten

